Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie 4000 Mk
Z odnoszeniem do domu 5000 Mk.
Na prowincji z przesyłką pocztową 6 00 Mk.
Zagranicą 12000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 200 Mk.

CENA 200 MK.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz non. lub jego miejsce na str. 1.2.3. m. 450., w tekście m. 350
Nekrologi 450 mk. zwyczajne 300 mk

Adres Redakcji i Administracji Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91
Otwarta od 9—12 i od 2—6 po poł

№ 33 (7369). Niedziela, dnia 11 Lutego 1923 r. Rok XXXI

Ogłoszenie.

Niniejszym podaje się do powszechnej wiadomości interesowanych, że Magistrat m. Kalisza uchwałą z dnia 3-go lutego r. b. **podniósł cenę znaków (banderoli) do miejskiego podatku od wódki z 1 mk., na 3 mk., od sztuki od dnia 10 lutego 1923 roku począwszy.**

Podwyżka powyższa okazała się konieczną z powodu podrożenia druku banderoli, które magistrat sprzedaje zawsze po cenie własnego kosztu.

364 **Magistrat.**

PODZIĘKOWANIE.

Sz. Panu H. Skąpskiemu za ofiarowane książki bibljotece szkoły 3-go Maja serdeczne podziękowanie składa

KIEROWNIK.

354

TELEGRAMY.

Uznanie dla premjera.

KRAKOW (AW.) 10. Wczorajsza „Nowa Reforma" w artykule stępnym pisze co następuje: „Słabą stroną wszystkich dotychczasowych rządów było to, że nie probowały prowadzić sejmu i kierować jego pracami według pewnego rzeczowego planu, dopiero premjer Sikorski podjął poraz pierwszy tę próbę.

Drożyzna w Gdańsku.

GDANSK (AW.) 10. W najbliższym czasie ceny za przejazd tramwajami gdańskimi będą znowu znacznie podwyższone. Jeden kurs z przed mieść do miasta i z powrotem wynosić będzie 1000 mk. niem.

Z Zagłębia Ruhry.

BERLIN (AW.) 10. Prasa niemiecka interesuje się bardzo żywo kwestją czy Francja będzie eksportować węgiel z Zagłębia przez terytorjum Nadreńskie będące pod zarządem francusko-belgijskim nie będzie chciała naruszać de sinteressment Anglji w sprawie akcji francuskiej w Ruhr. Jak donosi „Lokal Anzieger" z Londynu Francja zgodziła się już nie przeprowadzić pociągu z węglem reparacyjnym przez strefę angielską Znamienne w tych doniesieniach niem. jest pośrednie przyznanie, że transporty węgla w najbliższych dniach będą szły do Francji podczas gdy jeszcze kilka dni temu prasa niemiecka zamieszczała wezwanie: ani jednej tonny węgla z Zagłębia dla Francji".

Pośrednictwo.

BERLIN (AW.) 10. Według wiadomości Express Correspondenz z Paryża w tutejszych kołach międzynarodowych krążą nanowo pogłoski o mających w najbliższym czasie nastąpić posiedzeniach państw obcych w konflikcie francusko-niemieckim. Mówi się w pierwszej linji o akcji amerykańskiej. W kołach urzędowych wszelkim akcjom dyplomatycznym w tym kierunku zaprzeczają.

Przeciwko Poincaremu.

BERLIN (AW.) 10. Nawiązując do żądań Tardieu i Brianda wysuniętych na posiedzeniu Komisji Spraw zagranicznych a wzywający ich Poincarego do wyjaśnień w sprawie Lozanny i Kłajpedy, prasa niemiecka wyraża przypuszczenia, iż stanowisko Poincarego jest w obecnej chwili zachwiane. Z wynurzeń prasy niemieckiej wynika, że Niemcy w ustąpieniu Poincarego widzą jedyną możliwość uchylenia się od polityki sankcji stosowanej wobec nich przez obecny rząd francuski.

Zwycięstwo Francji.

LONDYN (AW.) 10. Do „Dail Mail" pisze z Düsseldorfu korespondent tego pisma, że wszystko wskazuje na to, iż Francja odniesie cał kowite zwycięstwo w Zagłębiu Ruhr.

Drożyzna w Niemczech.

BERLIN (AW.) 10. 15 bm. nastąpi podwyższenie kolejowej taryfy towarowej o 100 pr. 20 bm. taryfy dla przewozu zwierząt o 60 proc. a od 1 marca taryfy osobowej o 100 proc.

Czyczerin w Berlinie.

BERLIN (AW.) 10. Cziczerin w przejeździe do Moskwy, bawił w Berlinie i oświadczył współpracownikowi „Berliner Tageblatt", że należy się liczyć z możliwością zawarcia odrębnego pokoju angielsko-tureckiego. Cziczerin uważa, że możliwe jest bezpośrednie porozumienie się Francji z Niemcami.

Pomoc dla Śląska.

KATOWICE (AW.) 10. „Komisja Siedmiu powołana przez Sejm Górnośląski do podziału pomiędzy kooperatywy 1 i pół miljarda marek niemieckich, przyznanych przez Sejm górnośląski, zaznajomiła się na posiedzeniu w dniu 8 bm. ze stanem dwóch największych kooperatyw śląskich, a mianowicie: „Zjednoczenie" (NPR. i PPS).

W rezultacie przyznano tytułem zaliczkowych kredytów 250 miljonów marek niemieckich „Zjednoczeniu", i 120 miljonów mk. niem. „Przyszłości". Ustalono szczegółowy program podziału kredytu pomiędzy poszczególne kooperatywy spożywcze oraz zasady kwalifikacji. W posiedzeniu wziął udział rzeczoznawcy ruchu spółdzielczego i przedstawiciele rządu w osobach delegata ministerstwa skarbu i przedstawiciela głównej centrali aprowizacyjnej.

Jugosławia otrzymuje odszkodowanie od Niemiec.

WIEDEN (AW.) 10. Donoszą z Zagrzebia, że Jugosławia, tytułem odszkodowań za rok 1923 otrzymała 50 wagonów i 35 parowozów niemieckich.

Konflikt francusko-niemiecki.

RZYM. (AW.) 10. „Messagó" publikując artykuł o sytuacji w Zagłębiu Ruhry stwierdza, że Anglja w stosunku do okupacji zagłębia zachowa nadal stanowisko neutralne, a to z tego powodu, że bardziej obawia się silnego przemysłu niemieckiego, niż francuskiego. Anaglja jest bardziej zaangażowana na wschodzie. Opór niemiecki nie może potrwać długo. Najpóźniej na wiosnę należy się spodziewać ich kapitulacji. Wojna, mimo związku niemiecko-rosyjskiego wydaje się nieprawdopodobna. Francja stanowczo nie ustąpi, albowiem obecnie ważą się losy jej bytu, jakoteż kwestja zwycięstwa lub ruiny całego francuskiego życia gospodarczego.

Represje francuskie.

WIEDEN (AW.) 10. Achtuhrabendblatt" donosi z Londynu wśład za dziennikami, mającemi stosunki z francuskiem ministerstwem spraw zagranicznych, że Francja na wypadek dalszego oporu ze strony Niemiec, w zagłębiu Ruhr, zamierza okupować niemieckie miasta portowe, aby w ten sposób uzyskać kontrolę nad niemiec kim eksportem i importem.

Zmiany w administracji.

WARSZAWA (AW.) 10. Dnia 8 bm. ukazał się numer „Monitora", zawierający przepisy o organizacji Komendy Głównej PP. Zgodnie z temi przepisami wydanemi na podstawie artykułu 9-go ustawy o PZ. Główna Komenda PP. przestaje być departamentem na czele.

Urząd składa się z czterech wydziałów: 1) ogólny, 2) finansowo-gospodarczy, 3) personalno-dysplinarny. 4) rejestracyjno - pościgowy

Otwarcie świątyń katol. w Bolszewji.

MOSKWA (AW.) 10. Donoszą z Petersburga, że prawdopodobnie w najbliższych dniach otwarte zostaną kościoły katolickie które zostały miesiąc temu zamknięte przez władze sowieckie.

Zakaz wywozu artykułów żywnościowych.

WARSZAWA. Na posiedzeniu komitetu ekonomicznego rady ministrów, po dłuższej dyskusji nad referatem nadzwyczajnego komisarza Hartleba, komitet ustalił zakaz wywozu głównejszych artykułów żywnościowych, a projekt walki z drożyzną polecił specjalnej komisji.

Marka niemiecka przestała być miernikiem wartości w Gdańsku.

GDAŃSK. Według spostrzeżeń, poczynionych w ostatnim czasie, marka niemiecka straciła w Gdańsku zupełnie swój walor jako miernik wartości i jest wobec fantastycznych i coraz bardziej rosnących cen, tylko świstkiem papieru. Jej charakter określić można jako formalnego środka płatniczego.

Niemal wszystkie kontrakty zawiera się na podstawie dolara; gdyż jest to, wobec tak niebywałego spadku marki niemieckiej, najlepszem zabezpieczeniem przed stratą tego, co się zarobiło. Firmy gdańskie trzymają gotówkę swoją w dolarach, zamieniając je w tenczas na marki niemieckie, jeśli wyrównają zobowiązania w tej walucie. Importerzy gdańscy kalkulują już od dłuższego czasu w szlachetnej walucie. Tem samem marka niemiecka przestała być wyłącznym środkiem płatniczym i środkiem mierniczym w Gdańsku.

Osunięcie się ziemi nad jeziorem Davos.

DAVOS. Osunęła się ziemia na północnym brzegu jeziora Davos. Około 150 tysięcy metrów sześc. ziemi stoczyło się do jeziora. Przy katastrofie postradał życie pewien maszynista, który wpadł do wody wraz z wielką pompą, poruszaną dwoma motorami o sile 400 koni parowych.

Echa burzliwej podróży Ludendorfa.

WIEDEN. Pisma tutejsze podają dokładnie szczegóły podróży, jaką Ludendorff odbył z Zelowca, do Wiednia i Zarazzaja, że do najgwałtowniejszych demonstracji przeciwko dawnemu wodzowi armji niemieckiej, a dzisiaj cichemu konspiratowi przyszło właściwie w kilku miastach Styrji.

W Katzenburgu chciał wzburzony tłum wtargnąć do pociągu i wyciągnąć Ludendorffa, celem dokonania na nim samosądu, ale w ostatniej chwili grożącego mu niebezpieczeństwa puszczono pociąg w ruch i temu tylko zawdzięcza on ocalenie.

Robotnicy przeszukiwali kilkakrotnie cały pociąg. ale Ludendorff zdołał się ukryć w ustępie, gdzie przebywał przez cały czas podróży aż do przedmieścia Wiednia.

W Wiener Neustadt usiłowali robotnicy wtargnąć do pociągu, ale policja zdołała ich powstrzymać od ekscesów. Po przybyciu Ludendorffa do Hetzendorf, przedmieścia Wiednia, zdołali robotnicy generała odszukać i zatrzymali go. Oświadczono mu najwyraźniej, że jedynie tylko wtedy, gdy zobowiąże się na piśmie, iż nie zatrzyma się we Wiedniu i wyjedzie wprost do Niemiec, będzie mógł odbyć dalszą podróż. Ludendorf był zniewolony przebyć noc w Hetzendorfie, dopiero nad ranem pod osłoną policji wyjechał do Wiednia, skąd wyruszył wprost do Niemiec.

Zamordowanie metropolity Jerzego.

WARSZAWA 10. Do metropolity prawosławnego w Warszawie, Jerzego, zjawił się archimandryta Smaragd, były rektor chełmskiego seminarjum duchownego prosił o audjencję. Audjencji udzielono mu na godz. 6-tą po południu. O godz. 6 archimandryta Smaragd przybył na audjencję i przyjęty przez metropolitę rozmawiał z nim przeszło godzinę. Przy pożegnaniu archimandryta wyciągnął rewolwer i dwoma strzałami w skroń położył metropolitę trupem na miejscu. Morderstwo miało miejsce w mieszkaniu metropolity przy soborze prawosławnym na Pradze.

Po dokonaniu morderstwa Smaragd oddał się w ręce władzy i tłumu, tłumacząc swój czyn tem, że metropolita ulegał wpływom rządu polskiego, zdradził prawosławie i spowodował usunięcie 3 biskupów z diecezji.

Chwilowy zarząd metropolji prawosławnej w Polsce objął bawiący w Warszawie chwilowo na synodzie arcybiskup wołyński i krzemieniecki Dyonizy.

Najważniejsze niemieckie linje kolejowe w ręku wojsk francuskich

BERLIN. Wczoraj po południu o godz. 3 wkroczyły wojska francuskie z 20 tankami i 2 automobilami pancernemi w kierunku Bergisch - Born, idąc do Lennep, ważnego węzła kolejowego i głównej siedziby 6 sekcji westfalsko - nadreńskiego przemysłu włókienniczego Hückeswagen, Steele - Nord, Wermelskirchen i Overnat także wpadły w ręce Francuzów. Tem samem opanowała Francja wszystkie najważniejsze linje kolejowe na zachodzie Niemiec od granicy Holandji aż na południe do granicy alzacko - szwajcarskiej. Poza tem zajęcie ostatnich miejscowości oznacza równocześnie otoczenie zepełne przemysłu chemicznego nad Wupperą, oraz częścią przemysłu włókienniczego Niemiec. Stan taki rzeczy ułatwi Francuzom kompletne odcięcie obszarów zajętych i przeprowadzenie zupełne linji celnej.

Giełda Warszawska.

WARSZAWA. New-York — 37200, Londyn — 175000, Niemcy — 1.24, Paryż — 2335

Essen.

ESSEN (A.W.) 10 Koreņondent Agencji Wschodniej donosi następujące szczegóły o położeniu w okręgu Essen.

Miasto Essen stało się obecnie ośrodkiem życia gospodarczego i politycznego całego terytorjum. które zajęły wojska francusko - belgijskie jako nową okupację. Tylko główne dowództwo francuskich sił zbrojnych (mianowicie generał Degoutte) znajduje się w Düsseldorfie. Generał Henrys przebywa w Essen, tutaj również koncentrują się władze cywilne, czuwające nad rozwojem spraw ekonomicznych, żywnościowych, robotniczych, kolejowych pocztowych kopalnianych itd. Tutaj przebywa większość korespondentów zagranicznych — Anglicy, Holendrzy, Włosi Duńczycy Amerykanie itd. Essen i tak przeludnione, cierpi na nadmiar spożywców przy katastrofalnie spadającej wartości marki niemieckiej. Stąd też w kilka tygodni wykupiono w sklepach bardziej wartościowe przedmioty, a ceny towarów i produktów żywnościowych skaczą z dnia na dzień. Powstała niesłychana drożyzna. Niektóre przedmioty podrożały o 500 proc. i wyżej. Mieszkań brak zupełnie. Hotele przepełnione. Wiele z nich zarekwirowano.

Szczególniejsze znaczenie posiada Essen, jako centrum kolejowe Zagłębia Ruhry. Okręg esseński leży pomiędzy Münster od północy, Elberfeld od południa i Kolonją od południowego zachodu. I na tak małej przestrzeni posiada 1.200 kilometrów głównych linji kolejowych, 50.000 wagonów, 14 inspekcji (oprócz tego 7 inspekcji ruchu i warsztatów) i olbrzymi personel urzędniczy i robotniczy. Łatwo zrozumieć, jak bardzo skomplikowany musi być system kolejowy skupiający w sobie, na sieci tak małej, tak olbrzymi ruch przemysłowy i kopalniany. Każde najdrobniejsze niedomagania jednej z linji tego systemu, odbija się natychmiast na całości ruchu, powodując zawikłania. Cóż dopiero mówić o strajku na jednym z dworców. Strajk taki paraliżuje nietylko bezpośrednio dotkniętą arterję komunikacyjną, ale także sąsiednie dworce i sąsiednie linje.

Centrum tej sieci kolejowej, Essen, odczuwa natychmiast wszelkie niedomagania kolejowe, a tembardziej strajki, które wywołują w mieście nowy wzrost cen wskutek opóźniania się pociągów. Essen więc najbardziej z całego terenu okupowanego odczuwa wszelkie wydarzenia polityczne i ekonomiczne.

Obecnie, po zajęciu przez wojska francuskie miejcowości Vohwinkel, o 2 kilometry na południo - zachód od Elberfeldu, prawie cała sieć kolejowa okręgu esseńskiego znajdzie się pod władzą okupantów.

ESSEN. (A.W.) 10 Na niedawno odbytem zebraniu przedstawicieli najpoważniejszego związku górników niemieckich „Alter Verband" uchwalono rezolucję w której uznano agitację nacjonalistyczną za najbardziej szkodliwą dla zagłębia Ruhry. Następnie postanowiono zwrócić się do rządu z apelem, aby postarał się o dojście do porozumienia z okupantami, skoro to tylko będzie możliwe.

Hygjena Społeczna.

D). ODRA.

Choroba ta, aczkolwiek należy do chorób zakaźnych, jest bez porównania mniej niebezpieczną niż choroby opisane w poprzednich artykułach, jak ospa, dyfteryt i koklusz.

Zarazek odry nie jest nam dotychczas znany, atoli powiedzieć o nim możemy, że udziela się znacznie łatwiej od znanych nam zarazków. Wobec tego, wszyscy ludzie niemal przechodzą odrę jeszcze w dzieciństwie i choroba ta słusznie do chorób wieku dziecięcego zaliczoną została. Zarażenie następuje przeważnie przez kontakt zdrowych dzieci z chorem, lub z takiem dzieckiem, które znajduje się w okresie wylęgania choroby; okres ten trwa od 7—14 dni i jest tak samo zaraźliwym jak okres wysypkowy.

Cierpienie to rozpoczyna się wśród pełnego zdrowia silnym katarem nosa, zapaleniem spojówek i suchym kaszlem. Dziecko takie kicha i kaszle i okres ten bardzo przypomina objawy wylęgania się kokluszu.

Po kilku dniach występuje gorączka, która może dojść do 39—40, a poczynając od 3—5 dnia od rozpoczęcia choroby zjawia się wysypka przy nowym skoku temperatury, wzwyż.

Wysypka ta, ciemno-czerwona, wystająca ponad powierzchnię skóry, występuje przedewszystkiem na twarzy (na policzkach), a po 24 godzinach całe ciało jest już usiane plamami rozmaitej wielkości.

Po 2—3 dniach wysypka blednie, temperatura opada, a na 5—6 dzień wysypka ta znika całkowicie, przy lekkiem łuszczeniu się skóry. Samopoczucie przytem jest zwykle dobre; dzieci siedzą w łóżeczku i bawią się chętnie, za wyjątkiem może 1—2 dni podczas najwyższego napięcia cierpienia, kiedy to światło razi i podniesiona znacznie temperatura działa ujemnie na stan ogólny.

Przebycie odry chroni przeważnie przed powtórnem zachorowaniem, chociaż opisane są wypadki powtórnego zarażenia się odrą. Są to jednak tak rzadkie zdarzenia, że w ogólnym masowym bilansie nie zajmują ważnej pozycji. Sama przez się choroba ta nie jest groźną i dla zdrowych dzieci poważnego niebezpieczeństwa nie przedstawia.

Inaczej rzecz się ma u bardzo młodych dzieci (poniżej 4—5 lat) i u dzieci chorowitych. Dla dzieci poniżej 2 lat, lub skrofulicznych, słabych anemicznych, jak również dla osób starszych (ponad 50 lat) choroba ta mieć może poważne skutki Osoby takie wystawione są podczas odry na poważne niebezpieczeństwo, wskutek często zachodzącej u nich przytem komplikacji ze strony płuc (kataralne zapalenie płuc) komplikacja ta u wymienionej kategorji chorych sprowadziić może nieraz katastrofę.

Nie jest więc odra, jak to powszechnie sądzą, choroba zupełnie niewinną i nieszkodliwą. Należy pamiętać, że najbłachsza choroba nieść może za sobą często komplikację, które dla osób słabowitych i wycieńczonych, stać się mogą fatalnemi.

Ztąd jasny wniosek, że w razie zachorowania na odrę jednego z rodzeństwa nie należy postępować szablonowo, pozostawiając wreszcie możliwość swobodnego zarażenia się pod pretekstem, że i tak wpierw czy później wszyscy odrę przejść muszą.

Nie wolno zapominać o komplikacjach tej choroby.

A więc przedewszystkiem chore dziecko musimy izolować od zdrowych, oczywiście jeśli nie jest jeszcze za późno (co najczęściej bywa).

Dzieci poniżej 2-ch lat liczące, dzieci słabe, rachityczne, chore na koklusz, skrofuliczne i suchotnicze dzieci, jak również i osoby stare (które odry niie przebyły) strzedz musimy przedewszystkiem przed zarażeniem się.

Osoby te winny być usunięte z domu, gdzie są chorzy na odrę.

Zaś zdrowym dzieciom po 5 latach można pozwolić na zarażenie się odrą, gdyż u takich dzieci odra zwykle ma lekki przebieg i życiu nie zagraża, a dla matki jest lepiej, gdy wszystkie dzieci przejdą odrę jednocześnie, nota-bene, zdrowe poprzednio dzieci.

Co się tyczy dezynfekcji, to może ona nie być tak ścisłą, jak po dyfterycie, gdyż zarazek odry jest bardzo nietrwały i ginie już po 3—4 tygodniach sam przez się.

Wystarczy zupełnie wygotowanie bielizny chorego, przewietrzenie i wymycie pokoju i wytrzepanie miękkich mebli i dywanów)zasadniczo nie powinno być w pokoju chorego miękkich mebli ani dywanów). Chorego należy, po złuszczeniu się skóry, kilkakrotnie wykąpać co w zupełności wystarczy. Po tych manipulacjach dziecko może znów uczęszczać do szkoły bez szkody dla otoczenia.

W następnym artykule opiszę najniebezpieczniejszą chorobę wieku dziecięcego—szkarlatynę.

Dr. P. KLINGER.

Kalisz, 8.2—1923 r.

Wysiłek naprawy.

Naprawa Rzeczypospolitej — to hasło, rzucone u świtu w. 16-go przez pełnego poczucia godności narodowej Ostroroga, w połowie stulecja sprecyzowane i w swych detalach genjalnie wyłożone przez szlachetnego Modrzewskiego. Dalej ta idea snuje się, niby nić, krwią serdecznych uczuć dzierzgana, przez wszystkie najgłębsze dzieła naszej myśli państwowej i narodowej aż do ostatnich czasów rozbiorów. Dla niej pracują Kołłątaj, Staszyc, Bohomolec, Naruszewicz i Krasicki. Dla jej realizacji powstaje promieniejąca wzniosłością ducha, potęgą ducha, potęgą myśli i czystością uczuć patrjotycznych świetna konstytucja 3 maja. W okresie największego rozkładu nie brakło nigdy umysłów jasnych i głębokich, które rozumiały na czem polega słabość Rzeczypospolitej i jakie są drogi ratunku. Wzbogacenie pustej kasy państwowej, wzmocnienie zasady naprawy Rzeczypospolitej rzucały raz po raz w masę szlachecką jednostki wybitne, umiejące spojrzeć w przyszłość i przewidywaniem trzeźwiego rozsądku zrozumieć tragicznie konsekwencje dalszego trwania w indolencji i biernym dosycie.

I Polska zmartwychwstała. I ziścił się cud dziejowy. I zwidy prorocze wieszczów narodu stały się słowem. Polska przestała być dalekiem historycznem wspomnieniem, lecz u wrót cywilizacji europejskiej, jak dawniej, jak niegdyś stanęła na szańcu. Ona, przedmurze chrześcijaństwa, Ona, ostatnia na wschodzie Europy reduta kultury aryjskiej. Ona, wykładnik trwałości pokoju ludów, bowiem trudno wyobrazić sobie ten pokój bez owej strażnicy polskiej, czuwającej na skraju dwóch światów i dwóch kultur w imię humanitaryzmu oraz cywilizacji.

Ta wielka misja dziejowa nakłada też na Polskę wielkie obowiązki. Aby im sprostać, aby nie ugiąć się pod naporem lawiny barbarzyństwa oraz zachłanności swiatoburczej, zagrażającej pokojowi ludzkości, Polska musi być tamą trwałą, murem niezdobytym. To jest konieczne dla dobra narodu i potęgi oraz wielkiej przyszłości państwa. To jest też konieczne dla realizacji tych zadań, które ciążą na nas.

Zbyt wielki rozrost namiętności partyjnych, wprowadzenia kraju w zgiełk i zamęt walk wzajemnych spowodowały osłabienie wewnętrzne Polski. Stało się jasne, że wewnętrzna konsolidacja jest zbyt powolna, że siła państwa nie jest wystarczającą w obliczu tych zadań, które nam grożą. Hasło naprawy Rzeczypospolitej stało się więc aktualne i palące, jak nigdy może, gdyż żadna chwila historyczna nie nakładała na nas obowiązku tak intensywnego i niezbędnego rozwoju wszystkich sił żywotnych i wszystkich mocy odporu.

Więc hasło naprawy rozbrzmiewa dziś wszędzie. Pod jego sztandarem stanął Sejm, jego wskazaniom hołduje obecny rząd. Nigdy w Polsce jednomyślność pod tym względem nie była tak ogólna i tak niekwestjonowana. Jeśli są różnice zdań co do dróg, niema ich co do ostatecznego celu. I to jest pomyślnym objawem. I to jest zarazem budującym prognostykiem na przyszłość.

Wczorajsze debaty sejmowe oraz przemówienia zasadnicze ministra spraw zagranicznych Skrzyńskiego oraz ministra skarbu Grabskiego ujawniają, że nasz horyzont polityczny zaczyna się nieco przecierać. Choć zaognienie waśni politycznych trwa jeszcze w społeczeństwie i ujawnia się na łamach pism, na terenie Sejmu zdaje się nieco brać górę rozwoju. Daleko klubom jeszcze może do tego, aby móc patrzeć sub specie ponadpartyjnych interesów państwa, ale ślepa nienawiść do przeciwników politycznych nieco ostygła. Daje to asumpt do nadzie, że może wreszcie Sejm zdoła wypowiedzieć się twórczo i wyłonić z siebie większość, na której, niby na trwałej epoce, mógłby trwale swe zamierzenia naprawy oprzeć rząd.

Na razie obec-ny rząd, ściśle pozaparlamentarny „malum necessarum" jak go nazwał przecież premjer gener. Sikorski w swem expose, opiera swe istnienie na reorganizacji i na równie popularnem haśle naprawy Rzeczypospolitej. To hasło nie może i nie powinno pozostawać bez odzewu ze strony społeczeństwa Jeśli niektóre wystąpienia obecnego rządu były może zbyt obcesowe i zbyt bezwzględne, jak np. represje polityczne, krępowanie wolności prasy, z drugiej strony rządowi gen. Sikorskiego nie można zaprzeczyć zrozumienia zasadniczych postulatów reorganizacji państwa i silnej woli ich realizacji. Rząd ten w ostatnich listach premjera do Marszałka Sejmu miał odwagę powiedzieć to, czego dotychczas nie uczynił żaden gabinet. Miał odwagę jasno i wyraźnie sformułować żądanie unormowania stosunku władzy ustawodawczej do władzy prawodawczej i zażądać położenia kresu różnym anomalizm suwerennym, które istotnie się działy.

A przedewszystkiem rząd ten szczerze ujął zasadę naprawy Rzeczypospolitej. W tej akcji, dopóki Sejm nie jest w stanie wytworzyć polskiej większości, należy mu życzyć jaknajwiększego powodzenia i osiągnięcia zamierzonych celów.

Czesław Gumkowski.

Ze spraw finansowych m. Kalisza.

Jedną z najważniejszych podstaw budżetu naszego miasta są bezwarunkowo opłaty ściągane z mieszkańców w formie podatków bezpośrednich i pośrednich. W ostatnim numerze „Wiadomości Samorządowych“. znajdujemy sprawozdanie z czynności Wydziału podatkowego za r. 1922 , które, jako niezwykle interesujące szerszy ogół, pozwalamy sobie przedrukować w całości:

„Każda racjonalna gospodarka podatkowa stara się ująć wydajność i siłę płatniczą ludności w ten sposób by osiągnąć konieczne dla budżetu dochody i jaknajmniejszych kosztach administracji. U nas dzieje się wręcz przeciwnie. Wskutek niewłaściwej organizacji skarbowości, przewlekłej formalistyki oraz wadliwem, najpoważniejsze źródła dochodu nienależycie obejmującem ustawodawstwie koszty administracji skarbowej pochłaniają olbrzymie sumy a urzędy skarbowe rozdrabniają swą pracę w wymiarach i poborze nadmiernej ilości ciągle zmieniających się podatków, których nikt przy ciągłych zmianach dokładnie opracować nie jest w stanie.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę skromną co do rozmiarów jednostkę administracyjną jak powiat Kaliski to w powiecie tym jak zresztą każdym, posiadającym miasto, wydzielone mamy aż trzy urzędy podatkowe wymierzające i pobierające na własną rękę różnego rodzaju podatki bez jakiegokolwiek wzajemnego wyzyskiwania zbieranych materjałów podatkowych. Tymi urzędami są Państwowy Urząd skarbowy, Wydział podatkowy Magistratu oraz Wydział Sejmiku powiatowego. Gdyby zamiast tych trzech urzędów działających na własną rękę istniał jeden dobrze zorganizowany i sprężyście działający Urząd Skarbowy, to urząd taki mógłby w krótkim czasie opanować należycie wszystkie dziedziny życia ekonomicznego i wyzyskać je podatkowo do tego stopnia, że umożliwiłby poza poborem państwowych podatków gospodarkę komunalną bez obciążania ludności niezliczoną ilością specjalnych a mało wydajnych podatków komunalnych.

Urząd taki mógłby spełniać swoje zadanie tylko przy odpowiednich zmianach ustawodawstwa w kierunku życiowego ujęcia warunków ekonomicznych t. j. równomiernego rozłożenia ciężarów na wieś i miasto oraz ustalania płatnych wartości podatkowych w stosunku do wartości zboża lub złota.

Sprawy te są zresztą znane i ciągle omawiane na razie jako „piadesideria“ zanim państwo przystąpi do uzdrowienia swoich finansów których zło leży przeważnie w obecnym wadliwym systemie podatkowym.

Obecny miejski system podatkowy wprowadzany stopniowo od r. 1920 zaczyna się utrwalać i dopiero w r. 1923 wejdzie na właściwe tory. Ciągła dewaluacja marki pociągała za sobą konieczność wprowadzania różnych jednorazowych podatków dla zaspakajania koniecznych wydatków miejskich. Każdy nowowprowadzony podatek z reguły dopiero w trzecim roku swego istnienia po zużytkowaniu wszystkich życiowych doświadczeń opierać się zaczyna w przybliżeniu na ścisłych danych i stąd narzekania i sarkania nieprzyzwyczajonej do płacenia podatków ludności na nierównomierny wymiar tych jednorazowych podatków które w stosunku do wartości waluty wynosiły lub wynoszą zaledwo fenigi.

Dlatego też wbrew zasadom zdrowej logiki skarbowej system obecny opiera się na słabej linji oporu podatków pośrednich, które stanowią główną część dochodów podatkowych miasta. Miejskie podatki bezpośrednie kalkulowane już z uwzględnieniem dewaluacji marki przy długo trwającem ich zatwierdzeniu przy obecnym katastrofalnym spadku marki w stosunku do wysokich kosztów administracji prawie że się nie opłacają, tembardziej, że prawie wszystkie wydajne źródła dochodów podatkowych zatrzymało dl dla siebie państwo.

Obroty podatkowe miasta Kalisza w ostatnich latach przedstawiają się następujące:

	preliminowano w podatkach	pobrane faktycznie gotówką
w czasie od 1/4 1918 do 31/3 1919	371,795 m.	344,202,40 m.
„ od 1/4 1919 do 31/3 1920	1,068,500 „	1,460,962,42 „
„ od 1/4 1920 do 31/3 1921	5,428,000 „	18,736,304,71 „
„ od 1/4 1921 do 31/3 1921	17,000,0 0 „	32,053,987,47 „
„ oo 1/1 1922 do 31/12 1922	128,100,000 „	246,510,024,09 „

Z porównania powyższych sum uderza przedewszystkiem wzrost sum z roku na rok preliminowanych faktycznie ściągniętych które powodowały dewaluacje marki, następnie nierównomierny stosunek sum preliminowanych do faktycznie ściągniętych wyników podatkowych. Nierównomierny stosunek preliminarza do wyników, powoduje konieczna taktyka budżetowa kalkulująca przypuszczalną dewaluację marki, która nawet przy skalkulowaniu automatycznej progresji niektórych podatków pośrednich w stosunku do dewaluacyjnego wzrostu koniecznych wydatków miejskich jest nietylko dla ogólnych wyników budżetowych nieodzowna ale także jako automatyczny hamulec przy budżetowaniu przypuszczalnych wydatków koniecznie potrzebna.

Wpływy podatkowe gotówki na rok. 1922 według poszczególnych gatunków podatków przedstawiają się następująco:

I. w podatkach pośrednich:

Podatek biletowy od widowisk	37,685.456 mk.
Datek na budowę teatru	4,002,065 mk.
Należytości za kontrolę podatku bilet.	189.934 mk.
Podatek hotelowy	2,939.845 mk.
Opłaty rejentalne	6,659.104 mk.
Podatek od węgla	27.317.232 mk. 60 f
Podatek ładunkowy	40,208,713 mk. 50 f.
Podatek od wódki	37.695.257 mk.
Podatek od soli / obecnie	22.835 mk.
Podatek od cukru / zniesiony	36.110 mk.
Podatek od piwa	357.740 mk.
Podatek od wina	20.772 mk.
Dodat. komun. do pateu. i pod, obrot	39,569765 m 36f:
Razem wpływy w podat. pośred.	196.704,830 m 15f

II. w podatkach bezpośrednich:.

Podatek od psów	600.350 mk.
„ od rowerów	947.480 mk.
„ od koni i wozów	1.656.970 mk.
„ od restauracji	2.651.620 mk
„ od przyrostu wartości nieruch.	9.093.029 mk
„ na stróżów nocnych	664.715 mk.
„ od lokali za r. 1921	5753460 mk. 30f.
„ od lokali za r. 1922	15.102.374 mk
„ szpitalny	12.638.340 mk.
Okłady od koncesji	299.300 mk.
Razem wpływy w podatkach pośred.	49.412.638 mk 30 f

III. Daniny i podatki z lat ubiegłych:

Podatek osobisto dochodowy za r. 1919	21.069 mk.
„ oknowy za r. 1921	18.889 mk.
Danina na wojsko z r. 1920	4.750 mk.
Razem	44.7o8 mk.

IIII. Różne dochody:

Opłaty od naklejania afiszów	789.300 mk.
Kary podatkowe (administracyjne)	210.123 mk 50 f.
Różne drobne dochody	43.197 mk. 20 f.
Ze sprzedaży druków	14.810 mk.
Należytości egzekucyjne i odset. zwłoki	2.988.654,94
Ze sprzedaży nalepek do podat. od wódki	1.075.235 m
Ze sprzedaż. stempli miej. (opłat kancel)	3.146,880
Razem	8,267.700 mk. 64 f.

Zestawienie przychodów w podatkach miejs. za 1922 r.

I Podatki pośrednie	196.704.830 mk. 15 f,
II. Podatki bezpośrednie	49.412.638 mk 30 f,
III. Podatki z lat ubiegłych	44.708 mk.
IIII. Różne dochody	8.267.700 mk 64 f
Ogółem wpływy podatków	**254.429.877 mk. 09 f**

Po strąceniu zwrotów, kosztów administracji podatku ładunkowego oraz zwrotu podatku od wódki dla innych komun 7.919.853 mk.

Wpłynęło netto 246.510.024 m. 09 f

Zaległości podatkowe wynoszą z dniem 31 grudnia 68.697.256 mk. 55 fenigów, czyli że stanowią okrągło czwartą część rocznego wpływu, co przy przyjętych ogólnie zasadach stosunkowych jest zupełnie normalnem. Wezwania płatnicze na stuprocentową podwyżkę podatku od lokali i na podatek szpitalny doręczano dopiero w listopadzie, więc znaczna część tych podatków może wpłynąć do kasy miejskiej dopiero z początkiem roku 1923. Także zaległość w podatku od węgla za grudzień płatna w 4 tygodnie od daty doręczenia wezwania w wysokości 12,984,765 mk. 73 fenigi tudzież podatek ładunkowy za listopad i grudzień płatny normalnie w 28 dniach po upływie danego miesiąca w kwocie 9,727.200 mk. mieszczą się w powyż. wykazanej ogólnej sumie zaległości, chociaż normalnie biorąc właściwie zaległością nie są.

Z powyższego zestawienia wpływów podatkowych wynika, że podatki pośrednie stanowią 78 proc. wpływu, podatki pośrednie 19 proc. zaś inne dochody 3 proc. ogólnych wpływów podatkowych miasto Kalisz liczy obecnie okrągło 45.000 mieszkańców, w tem około 12.600 osób gospodarczo samodzielnych.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę ogólną sumę wpływów podatkowych netto to z 264.000.000 przypada na głowę okrągło 5.500 mk. podatku, zaś na 1 osobę - gospodarczo samodzielną okrągło 20.000 mk. podatku rocznie. Jeżeli kwotę tę przewalutujemy na wartość rubla złotego według kursu z 31 grudnia 1922 roku (8380 mk.) wypada na głowę 66 kop. zaś na 1 osoobę gospodarczo samodzielną 2 rb. 37 kop. rocznie.

Podłożem budżetu miejskiego w czasach przedwojennych był zawsze podatek od nieruchomości, którego obecnie się nie wymierza, gdyż dawne domy - przedwojenne objęte ustawą o ochronie lokatorów nie przynoszą dochodu, zaś domy nowe w myśl ustawy z dnia 22 września 1922 r. dz. u. p. nr 88 z roku 1922 p. 786 są wolne przez lat piętnaście od podatku od nieruchomości i od lokali od daty wprowadzenia się lokatorów.

Według zestawień z r. 1922 Kalisz posiada 969 budynków w tem 62 domów nowych oraz 10080 lokatorów w domach przedwojennych i 493 lokatorów w domach nowych. Z powodu zwolnienia domów nowych od podatku, miasto straciło 4.827.241 mk. z tytułu podatku od lokali.

Istniejący w mieście głód mieszkaniowy ilustruje najlepiej fakt, że w mieście Kaliszu w r. 1922 na ogólną liczbę lokatorów 10573 było 7154 pomieszczeń składających się bądź z jednej izby tylko, bądź z jednego pokoju i kuchni.

W r. 1922 sprzedano w Kaliszu biletów wstępu:

do kinematografów	330.471	na sumę 63.677.709 mk
na przedstawienia teatr.	115.415	na sumę 67,991.764 mk.
na koncerty	39,099	na sumę 17.435,850 mk.
na zabawy taneczne	40.879	na sumę 16.154,025 mk.
w publicz. salach tan.	7.225	na sumę 1,322,648 mk
na popisy sportowe	29.806	na ogólną sumę 7.103,630 m.
Zwolnione od podat przedstawienia na cele dobr. na	21,543	3,119.800 mk.
Ogółem kupiono	586,438	na sumę 176,805,426 mk.

Podatek od wódki wprowadzono w mieście Kaliszu od 1 lutego 1922 roku począwszy. — W czasie jedenastu miesięcy z 1922 sprzedano w Kaliszu 1075235 flaszek wódki. Z powyższej ilości sprzedano 427,212 flaszek poza granice Kalisza.

Dalszej statystyki podatkowej nie przytacza się dla braku miejsca.

Miejskie biuro ogłoszeń rozkleiło w roku 1922 20.625 w ten 3330 ogłoszeń miejskich i rządowych.

Miejski Urząd egzekucyjny interwenjował w 46,127 wypadkach egzekucyjnych i ściągnął 1547 różnych podatków i danin na rzecz obcych miast i gmin i ściągnął oprócz podatków miejskich daninę państwową, składkę ogniową, koszta szpitalne, składki bóżniczne it.p.

Miejskie biuro doręczeń doręczyło przez swoich pracowników 42.472 sztuk wezwań płatniczych, wezwań zwykłych i innych pism urzędowych.

Wydział podatkowy miasta Kalisza obejmuje wymiar podatków miejskich, urząd egzekucyjny, biuro doręczeń, likwidaturę i rachubę podatków, biuro plakatowania afiszów i ma 19 pracowników, a mianowicie 1 kierownika, 6 urzędników biurowych, 1 chłopca kancelaryjnego 2 kontrolerów miejskich, 5 sekwestratorów i 4 woźnych, którzy to ostatni oprócz doręczania pism zajmują się poborem targowego w dnie targowe.

Koszta utrzymania Wydziału w r. 1922 wynosiły:

płace	12,075,113 mk.
roboty akordowe 1 proc. od ściągniętych kwot dla sekwestr. i koszta podróży	2,635.091 mk 30 f
druki i ogłoszenia	4,118,388 mk.
gospodarcze wydatki	2,237,955 mk.
Razem	21.066,547 mk. 30 f.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę wpływy kasowe netto w podatkach miejskich za rok 1922 w kwocie:

246.510.024 mk. 09 f

oraz płatne zaległości podatkowe z dn. 31 grudnia 1922 r. w kwocie 68.,697,256 mk. 55

po strąceniu 10 proc. na dubiosa 6,869,715 mk.

To pozostanie ogółem 61,827,532 mk. 55 f.

to ogólny obrót gotówkowy w r. 1922 wynosi

308,337,555 mk. 64 f.

co w porównaniu z ogólną suną wydatków w roku 1922 21,066,547 mk. 30 f.

daje dochód netto 287,271,008 mk. 34 f.

z niecałym procentem 7 kosztów administracji.

Miejskie komisje podatkowe wybrane przez Radę Miejską odbyły w roku 1922 72 posiedzeń a mianowicie: miejska komisja apelacyjna 23 posiedzeń, miejska komisja podatkowa 12 posiedzeń, miejskie komisje szacunkowe dla podatku szpitalnego 29 posiedzeń. Wspólnych posiedzeń komisji podatkowej i finansowej dla omówienia wniosków i przedłożeń podatkowych odbyło się 8.

Pomimo powyż naprowadzonych i jak cyfry wykazują w porównaniu do poprzednich lat dodatnich wyników podatkowych miastu nie wolno rezygnować z żadnych podatków które od swoich obywateli pobierać może. Przedewszystkiem jak z powyż wykazanych obliczeń wynika podatki miejskie w stosunku do wartości przedwojennych są minimalne i nie pokrywają normalnego budżetu, po drugie zaś zadania gospodarki miejskiej są wprost olbrzymie. Utrzymanie szpitali, przytułków, opieka nad dziećmi, tania kuchnia it.p. pochłaniają zawrotnie wysokie sumy a pozatem tak wiele jest jeszcze pod względem opieki szkolnej i społecznej do zrobienia nie mówiąc już wcale o koniecznych inwestycjach miejskich, które nie zawsze tylko z pożyczek pokrywać będzie można.

Nawrót do walki z drożyzną.

Powołanie nadzwyczajnego komisarza do walki z drożyzną i przyznanie mu szerokich pełnomocnictw w tej mierze jest wyraźną wskazówkę, że rząd uznał za błędną i szkodliwą politykę bierności, na którą wkroczyły rządy ostatnie. Trzba stwierdzić, że rezygnacja z walki była w swoim czasie następstwem dwu faktów jako środków nacisku na politykę gospodarczą. Przedewszystkiem w kołach, roszczących sobie pretensje do znawstwa spraw ekonomicznych, dowodzono, że tylko bezwzględna wolność handlowa doprowadzi ceny do równowagi. Taką opinję ogłosił nawet zjazd ekonomistów Drugim faktem był nacisk sfer rolnych, które nie tylko uniemożliwiły utrzymanie kontyngensu, lecz wszelkie tranzakcje rolne wyłączyły z zakresu spekulacji i lichwy handlowej.

Rzeczywistość rozwiała wszelkie optymistyczne złudzenia. Drożyzna coraz wzrastała, aż doszła do oszałamiających rozmiarów. Wolna gra podaży i popytu zgoła się nie przyczyniła do umiarkowania wzrostu cen. Wyjście handlu płodami rolniczymi z zakresu prawodawstwa dotyczącego lichwy i spekulacji musiało też z konieczności spotęgować powszechną drożyznę, bo - ceny zboża roztrzygają o ogólnym kierunku cen.

Musiano przyjść do wniosku, że w tem wszystkiem nie było rozsądnej myśli ekonomicznej, że grały tu rolę tylko interesy klasowe, albo niedowarzone sądy samozwańczych ekspertów.

Rezultat był jednak ten, że w tej chwili niema ustaw wykonawczych, pozwalających na skuteczną walkę z drożyzną. Trzeba wszystko budować na nowo. — Tymczasem panuje bezkarność i ona jest motorem orgji drożyźnianej. Przy największych wysiłkach reakcja wymagać będzie długiego okresu czasu. Bez współdziałania sejmu, który musi wydać nowe prawa, nie osiągnie się trwałego rezultatu.

Ważny jest już jednak sam zwrot w nastrojach rządu. Jeśli rząd kroczyć będzie konsekwentnie tą drogą, to po pewnym czasie zdoła złagodzić przynajmniej największe niedomagania. Walka z drożyzną artykułami pierwszej potrzeby stała się naglącą koniecznością. Inaczej nędza doprowadzić może do fatalnych zaognień społecznych.

Gdy się twierdzi, że przyczyną drożyzny jest spadek waluty polskiej, to zawiera się w tem tylko cząstka prawdy. Oczywiście deprecjacja marki musi wywoływać wzrost cen. Lecz są tego granice. Przyglądając się zwyżce cen zboża, widzimy, że granice zostały znacznie przekroczone. Obecnie tak zwana para zboża, a więc 100 kilogr. żyta i 100 kilogr. pszenicy dochodzi do ceny 220.000 mk. — Przed wojną para kosztowała 10 rubli, wtedy 10 rb. odpowiadało 5 dol. dziś 220.000 mk odpowiada blisko 6½ dol.. Przekroczono nawet punkt złoty. A przecież płace zarobkowe nie dochodzą do punktu złota, ceny zaś regulują się w normalnych warunkach podług sił spożywczych, tedy podług zdolności nabywczych szerokich rzesz konsumentów.

Komisarz do walki z drożyzną, p. Hartleb, słusznie zwrócił na to, uwagę że powi,nna się zbudzić inicjatywa społeczna w obronie spożycia. Masy konsumentów są bierne i bezczynne, gdy agrarjusze i przemysłowcy organizują się i narzucają tem społeczeństwu swoją wolę ekonomiczną. Muszą powstać ligi spożywców, popierane przez rząd i otrzymujące kredyty na działalność kooperatywną. Rząd powinien zaopatrzyć się w zapasy zboża i innych środków spożywczych i odstępować je kooperatywom. Obok tego niezbędne są zakazy wywozu ziemiopłodów i surowe tropienie wszelkiej kontrabandy.

Walkę przeciw drożyźnie rozumieć należy jako politykę demokratyczną w tem znaczeniu, że chodzi tu o obronę bytu warstw pracowniczych, uginających się pod brzemieniem cen, niewspółmiernych ze środkami konsumentów. Drogą represji nie można odwrócić całej klęski. Źródła jej zawierają się w anormalnych stosunkach ekonomicznych, które trzeba uzdrowić. Produkcja nie może być obliczona na ciągły wzrost cen, choćby dlatego, że gdyby ceny zrównały się ze światowemi ustałby wszelki od nas wywóz, a wówczas przesilenie podminowałoby całą produkcję. Tedy rewizji ulec powinna ogólna polityka gospodarcza.

Zagadnienie walki z drożyzną jest o wiele głębsze niż wydaje się zarówno tym ,którzy szukają środków leczniczych tylko w surowych karach na spekulantów i paskarzy, jako tym, którzy w walce tej widzą krępowanie wolności handlowej sztucznemi, a bezcelowemi zaporami.

St. A. KEMPNER

Magistrat m. Kalisza podaje do publicznej wiadomości, że wszyscy zamieszkali w Kaliszu mężczyźni urodzeni w latach 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894 1895, 1896, 1897, 1898, 1899, (oprócz służących czynnie w wojsku, zarejestrowanych w PKU., jako oficerowie rezerwy lub równorzędni, oraz cudzoziemcy) **którzy się jeszcze nie stawili do rejestracji** mają ostateczny termin do zarejestrowania **w poniedziałek, dnia 12-go lutego r. b.** w Magistracie pokój 7, od godziny 9 rano do 3 po południu i od 5 do 8 wieczorem.

Wszyscy którzy się w tym terminie nie stawią **będą karani.** -

Kalisz, 10. II. 23. 365

Magistrat.

KRONIKA.

— WIELKA ZABAWA MASKOWA.

W niedzielę 11 lutego rb. odbędzie się powtórna Wielka zabawa Maskowa w sali pałacyku przy Aleji Józefiny w byłym lokalu Tow. Wioślarskiego. Sala pięknie udekorowana. Zabawa wielce urozmaicona. Konkurs taneczny i maskowy z nagrodami. Bufet na miejscu.

Bilety wcześniej nabywać można w zakładzie fryzjerskim p. Parczyńskiego ul. Wrocławska 37, a w dzień zabawy o godz. 7 przy kasie.

Początek zabawy o godz. 9 wiecz.

— KINO „OAZA"—„Tragedja Księżnej Gagarin.

Obraz ten jest jednym z licznych dowodów, wskazujących na olbrzymie znaczenie, jakie posiada w dzisiejszych stosunkach kulturalnych Kinematograf, szerzący sztukę wśród najszerszych warstw społeczeństwa. Wyświetlane dziś filmy (mowa naturalnie o t. zw. „szlagierach") posiadają w sobie tyle walorów artystycznych, że w zupełności zasługują na miano sztuki, w najszlachetniejszym tego słowa znaczeniu. I właśnie „Tragedja ks. Gagarin" jest słów powyższych najlepszym potwierdzeniem. Ale nic dziwnego, gdzie kreuje rolę Mia May, tam zbyteczną jest wszelka dyskusja o wartości obrazu. To też obraz wyświetlany obecnie w kinie „Oaza" jednym z najładniejszych współczesnych obrazów. Logicznie skonstruowana budowa akcji, wspaniała scenizacja, z przepychem urządzona wysława no i doskonała gra zespołu aktorów— oto całość „Tragedji księżnej Gagarin".

Radzimy więc każdemu zwolennikowi, a nawet upartemu przeciwnikowi kina obraz ten obejrzeć. Zadowolenie duchowe zapewnione. Zwracamy się tylko z apelem do dyrekcji Kina, aby ilustrację muzyczną obrazów postawiła również na lepszym poziomie artystycznym.

— Z GOSPODARKI MIEJSKIEJ.

Dowiadujemy się, że Magistrat podniósł, poczynając od 1 lutego rb. o 50 proc. opłaty asenizacyjne, mianowicie

a) za wywóz 1 wozu nieczystości przy pompowaniu z 3000 na 4500 mk,

i b) 1 wozu przy czerpaniu z 6000 na 9000 marek.

Również będą podniesione opłaty za ubój bydła w rzeźni miejskiej oraz opłaty targowe

— ZABAWA MASKOWA.

W dniu 10 lutego 1923 r. staraniem Koła Młodzieży Wioślarskiej w lokalu K. T. Wioślarskiego odbędzie się ZABAWA MASKOWA dla członków i osobiście wprowadzonych przez nich gości.

Karty wstępu wykupić można codziennie w lokalu K. T. W. od 6—8 wieczorem u dyżurnych gospodarzy.

Panie proszone o przygotowanie znaczków do „Kotyljona-loteryjki". Do tańca przygrywać będzie piękny kwintet smyczkowy na czele z p. Kowalskim.

— KONCERT CHORU UKRAINSKIEGO.

W niedzielę dn. 11 b.m. o godz 8 wiecz odbędzie się w sali T-wa Muzycznego koncert chóru ukraińskiego. Chór ten pod batutą p. D. Kocko znany jest ze swych występów w Poznaniu i na Pomorzu i wielokrotnie był chlubnie podkreślany w prasie tamtejszej.

— TRAGEDJA BELWEDERU.

Staraniem T-wa Spiewaczego im. św. Cecylji w Kaliszu odbędzie się w niedzielę dn. 11 b.m. o godz 6 wiecz. w sali Stow. Rzem. Chrześć amatorskie przedstawienie. Odegrana będzie sztuka w 2 aktach p.t. „Tragedja Belwederu", na zakończenie zaś chóry wspomnianego T-wa odśpiewają szereg pieśni.

— SKRADZIONE GESI.

W nocy z dn. 8 na 9 b.m. pomiędzy godz 4 a 5 z chlewika, należącego do Władysława Łukowskiego, zamieszkałego we wsi Wygoda, gm. Tyniec nieznani sprawcy za pomocą wypiłowania zamka skradli 5 gęsi. Poszkodowany zauważywszy brak rzeczonych gęsi, udał się natychmiast do Kalisza na targowisko przy Nowym Rynku i zaczął obserwować sprzedawców. Po pewnej chwili zauważył że niejaka Zielińska, zamieszkała na szosie przy ul. Łódzkiej w Kaliszu miała na sprzedaż 2 gęsi z liczby skradzionych mu w nocy. Podszedł więc do niej, aby zażądać wyjaśnienia, lecz Zielińska pozostawiwszy gęsi zbiegła.

— ZAMKNIETY W KINIE.

W nocy z dn. 8 na 9 b.m. z bufetu w kinoteatrze „Oaza" skradziono czekoladę wartości 200.000 mk. a należącą do J. Wojciechowskiego. Jak wskazują ślady, mianowicie otwarte od wewnątrz okno, złodziej musiał pozostać w kinie po zamknięciu tegoż i dopiero wtedy przystąpił do kradzieży, uciekając następnie przez wspomniane okno.

— SMUTNA KONIECZNOSC.

Wobec stałej dewaluacji marki polskiej Magistrat m. Kalisza uchwalił na ostatniem swem posiedzeniu - podwyższenie z dniem 1 lutego r.b. opłat kancelaryjnych. Szczegółowy wykaz nowych podwyższonych opłat został wywieszony we wszystkich wydziałach Magistratu. Na tymże posiedzeniu postanowiono podnieść o 100 proc. opłaty za ubój w rzeźni miejskiej. Tak więc obowiązują obecnie następujące normy: za ubój bydła rogatego 6.000 mk. od sztuki, za ubój cieląt, baranów lub kóz 2.000 mk. od sztuki, za ubój koni 6.000 mk od sztuki za ubój zaś świń po 5.000 mk. od sztuki.

— NADZWYCZAJNA ZABAWA.

Echa przygotowań do wielkiej zabawy tanecznej, urządzonej na zakończenie karnawału. w poniedziałek t.j. dn. 12 b m w asli Stow Rzemieślników Chrześc przez Stowarzyszenie Kulturalno - Oświatowe Policji Państwowej w Kaliszu dochodzą nas stale Ma to być coś niezwykłego, coś czego jeszcze Kalisz nie widział. Z całego szeregu niezwykle pomysłowych niespodzianek podkreślić należy oryginalną bo „koronkową" (z prawdziwych koronek i haftów) dekorację sali, barwne efekty świetlne za pomocą reflektorów, konkursy taneczne, loże dla nietańczących i wiele, wiele innych. Naturalnie na miejscu znajdować się będzie obficie zaopatrzony gorący i zimny bufet, przygrywać zaś do tańca będą aż dwie orkiestry i to najlepsze w Kaliszu. Zupełnie więc jest zrozumiałe, że zabawa ta budzi coraz to większe zainteresowanie tak ze względu na szlachetny cel, na jaki przeznaczony jest całkowity dochód, jak i ze względu na możność naprawdę dobrego zabawienia się.

— NADESŁANE.

Do
Redakcji „Gazety Kaliskiej"
w miejscu.

Uprzejmie prosimy Pana Redaktora o łaskawe pomieszczenie w swem poczytnem piśmie wezwania do niżej wymienionych instytucji, aby przysłały osoby upoważnione do naszej firmy w celu podniesienia sum przypadających stosownie do naszego listu z dn. 16.1 r. b.

1) Kaliskie Tow. Przeciwgruźlicze,
2) Oddział Kaliski T-wa Hygjenicznego,
3) T-wo Dobroczynności.
4) Załobny krzyż,
5) T-wo Opieki nad Ochronami.
6) Koło Kaliskie Polsk. Macierzy Szkolnej,
7) Gimnazjum Miejskie Humanistyczne,
8) Kościół Franciszkanów,
9) Komitet nad Inwalidami,
10) Związ. Harcer. Polsk. Komenda Hufca w Kaliszu,
11) T-wo Czerwonego Krzyża.
12) Dom Starców św. Ducha.

Z równomiernego podziału dla każdej z powyższych instytucji przypada mk. 50,000.

Łączymy wyrazy poważania
H. BISKUPSKI I S-KA.

OFIARY.

Z okazji ślubu p. I. Majznerówny z p. J. Holcem składa na Dom Sierot (do dyspozycji p. Dr. Zukra). Janina Holcówna 10.000 mk.

PRAWDA O OPINJI.

Opinja jest częstokroć groźniesjzą potęgą niż siła bagnetów lub zjednoczony wysiłek całego legjonu mądrych słów. Opinja nie bawi się w przewlekłe procesy śledcze. Wydaje ona krótkie, dobitne wyroki i posługuje się najprostszymi środkami dla uzasadnienia ich. Częstokroć jednak opinja nie umie odróżnić barw i białe bez skrupułów nazywa czarnem, odwrotnie zaś z najzacieklejszym uporem czarne uważa za białe.. Opinja o miedzę graniczy z plotką i niejednokrotnie najbieglejszy geometra nie potrafiłby przeprowadzić między niemi ścisłej granicy. Popularnie twierdzi się, iż opinja jest wyrazem sądu i woli społeczeństwa. Wierutna mistyfikacja i przesada. Społeczeństwo nie jest producentem opinji; ono jest tylko jej rozsadnikiem i niemożliwie częstokroć biernym odbiorcą. Opinję jednak wytwarzają jednostki lub w najidealniejszym wypadku pewne grupy ludzi. Z warszatatów tych jednostek, głos jej idzie między tłum i dopiero budzi lokalne echa, którym odpowiada próżnia — wielotysięcznych mózgów, gotując imponujące zjawisko potęgi. Mawia się wtedy, że tak myśli i czuje ogół, gdyż tak a nie inaczej wygląda jego opinja. Producenci opinji jednak siedzą cicho za kulisami i zacierają tryumfalnie dłonie, gdyż wiedzą, jak świetnie poskutkował pozew ich... plotek lub wymysłów. Czasami jednak społeczeństwo stawia opór. Plotki lub arabskie historje nie trafiają do jego przekonania. mechanizm fabrykowania opinji działa niesprawnie, ogół nie chce przyłożyć dłoni do podpisania podsuniętych mu wyroków lub haseł.

Wtedy za kulisami w gronie fabrakantów opinji powstaje chwilowe zniecierpliwienie i konfluzja. W krótkim czasie rozpoczyna się jednak zmiana frontu. Niepopularne, odbytu znaleźć nie mogące plotki wycofuje się z obiegu i puszcza się w kurs nowe, trochę inaczej udrapowane lub te same, ale o wiele zręczniej zamaskowane. Zabawa ta nie rozgrywa się jednakże dla czczej satysfakcji moralnej. Opinję urabia się dla benefisów politycznych i interesów. Z szczególną pieczołowitością traktuje się jednak kwestję zagwożdżenia opinji wszelkich przeciwników. Pod tym względem wynalazczość dochodzi do zenitu. Najbardziej niebiańskiemi cnotami wyposażony człowiek bardzo łatwo przeistoczyć się może w najpotworniejszego wyrzutka społeczeństwa, gdy przejedzie się po nim walec parowy przeciwników. Kult „wielkich ludzi" praktykowany jest tylko na podnóżku własnej kliki. Biada natomiast najidealniejszemu nawet mężowi, który nie umie pojąć, iż czyha na jego zgubę podejrzliwość przeciwników. Nim potrafi on jeszcze poczynić pierwsze kroki już ze wszystkich stron poczną walić w niego granaty potępiającej go opinji. Dowie się on, iż jest np. zdrajcą ojczyzny, iż zaprzedał Polskę żydom, że z Leninem obmyślił plan zgładzenia państwa, że za grosz nie ma poczucia narodowego. etc. Ponadto z przerażeniem dowie się, iż o to wszystko głośno oskarża go opinja ogółu i całe omal społeczeństwo począwszy od inteligencji a skończywszy na przekupkach i niemowlętach.

Skąd? co? jak? Opinja społeczna orjentuje się szybko. Tak! gdyż szybko bardzo krzątają się jej lokaje i żywiciele równocześnie, owi potężny głos jej troskliwi fabrykujący przedsiębiorcy polityczni. Zginęliby oni z pasji, gdyby nie mogli w szybkim tempie urządzić stronie przeciwników pogrzebu moralnego. Społeczeństwo łudzi się, iż wypowiada własny swój sąd. Nie! społeczeństwo powtarza dykteryjki którymi żywi je prasa i agitacja i stąd opinja z fabrykatu kliki staje się walorem, który moralnem żyrem swem przypieczętowuje ogół. W Polsce przeżywamy podwójną chorobę:: cierpiemy na brak zdrowej waluty i na brak zdrowej o logiczny sens opartej opinji.

Uzdrowić jednak trzeba nie tylko podstawę materjalnego bytu lecz oczyścić i atmosferę moralnego istnienia. Miernik wartości potrzebny jest bowiem nie tylko w życiu gospodarczem, lecz nierównie silnie w życiu narodowo - społecznem.

And.

Rada Zarządzająca
Syndykatu Rolniczego Kaliskiego Sp. Akc.

podaje do publicznej wiadomości, że Zwyczajne Walne Zgromadzenie odbędzie się w Kaliszu w Sali Banku Handlowego, dnia 3 marca r. b., o godzinie 3 po południu z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zgromadzenia przez Prezesa Rady i wybór przewodniczącego,
2) Odczytanie protokułu ostatniego Zgromadzenia,
3) Przedstawienie przez Radę do zatwierdzenia bilansu za rok 1922, budżetu za za rok 1923 oraz odczytanie sprawozdania Komisji Rewizyjnej,
4) Wniosek Rady w sprawie wypuszczenia akcji III-ej emisji oraz zmiany niektórych paragrafów statutu,
5) Wybór 3-ch członków Rady Zarządzającej i 5-iu Komisji Rewizyjnej,
6) Przekazanie Radzie Zarządzającej prawa kupna, sprzedaży i obciążania nieruchomego majątku Spółki,
7) Wnioski członków.

W razie, gdyby powyższe Zgromadzenie nie doszło do skutku, odbędzie się następne Walne Zgromadzenie w II-im terminie, w piątek, dnia 23-go marca r. b., w tym samym lokalu i o tej samej godzinie.

Zgodnie z § 31 statutu powtórne Zgromadzenie będzie ważne, uchwały zaś jego prawomocne, bez względu na liczbę akcji, wyobrażanych przez uczestniczących w niem akcjonarjuszów lub ich pełnomocników.

Kalisz, dnia 8-go lutego 1923 roku. 356

Zginął paszport wydany w Warcie oraz karta odroczenia wydana przez PKU. w Kaliszu na imię Anciela Bruksa, rocz. 1898. 367

Zginęła karta beztermino-wego urlopu 370 wydana przez 1 pułk Legjonów w Jabłonnie na imię Stefana Kowalijskiego rocz. 1898. 370

Zginął paszport wydany przez Urząd gm. Kościelec na imię Piotra Machowczyka oraz karta powołania wydana przez PKU. w Kaliszu na takież samo imię rocznik 1893, kwit na sumę 11 tysięcy mk. podpisany przez Rempla.

Zarząd lasów Grodziec

p. Rychwał przyjmie od 1 kwietnia r. b.

praktykanta leśnego.

HOTEL
do sprzedania

w dobrym punkcie w centrum miasta.

Wiadomość w adm. Gaz. Kal 343

„LECZNICA ZWIĄZKOWA"

W POZNANIU, ulica Fredry № 12. Telef.: 37-11.

143

LECZENIE

zniekształceń wrodzonych i nabytych, złamań i zwichnięć, zachorzeń kręgosłupa i kończyn, porażeń, gruźlicy kości, zachorzeń stawów i mięśni (lekarz specjalista **Dr. Cetkowski.**)

Leczenie chorób uszu, nosa i gardła (lekarz specjalista **dr. Glabisz.**)

Zakład zaopatrzony we wszelkie nowoczesne urządzenia w zakresie leczenia operacyjnego, mechano- i elektroterapii.

Röntgen. — Pracownia aparatów ortopedycznych.

Stały dyżur lekarski.

W miarę miejsca lecznica jest również do dyspozycji innych lekarzy.

Kefirogen
(ferment kefirowy)

Udoskonalony sposób wyrobu kefiru w domu.

Choroby leczone skutecznie kefirem: błednica, ogólne wycieńczenie, skrofuły, gruźlica, choroby żołądkowe.

Laboratorjum fermentacyjne Michała Sigalina (z Kaukazu) **w Warszawie,** Królewska 31.

Żądać we wszystkich aptekach.

Magiel kręcona

do sprzedania 286 w zupełnym porządku.

Kalisz, ul. Babina 9, u Lustiga.

Sprzedam

jedną lub więcej posesji niedokończonych.

Wiadomość hotel „Corso" ul. Kanonicka. 351

Do sprzedania 346

urządzenie

nadające się do restauracji lub sklepu.

Wiadomośc w red. Gaz. Kal.

Potrzebne 317

mleko

z odstawą do sklepu każdego czasu. Adres: ulica Kościuszki 11. **Szuman Hoffman.**

Gdański Handlowiec

na wielką skalę z 5 letnią samodzielną praktyką, z dużym talentem orjentacyjnym **poszukuje zaraz posady niemieckiego korespondenta, lub innej.**

Oferty pod № 339 do admin. „Gazety Kaliskiej". 340

PLANTA | PLANTA | PLANTA | PLANTA

144

Spółka Akcyjna
„PLANTA"

poleca wypróbowane mieszanki roślinne.

ASTMOZA do picia przeciw duszycy (astmie.)

LAPIFELOSA o przyjemnym smaku przeciw kamieniom żółciowym,

KAPILOSAN do wzmocnienia włosów i mycia głowy.

Sp. Akc. „PLANTA" Warszawa, Chłodna 43, Tel. 102-12.

PLANTA | PLANTA | PLANTA | PLANTA

Skład Futer
i
Konfekcji Futrzanej
H. ADLERA

w KALISZU, Wiejska 5. Telefon № 208.

poleca na sezon zimowy wielki wybór różnego rodzaju: **futra, spody, skórki** i t. p. **gotowe palta damskie i męskie.**

KUPUJĘ stare futra, wszelkie surowe skórki i płacę najwyższe ceny.

PRZYJMUJĘ futra w zamianę, wszelkie obstalunki oraz reperację które wykonywam w najmodniejszych fasonach. 219

Drut kolczasty i sól potasową

posiada na składzie firma

F. DZIERŻAWSKI i S-ka.

KALISZ, Aleja Józefiny 12. 344

OGŁOSZENIE.

Magistrat miasta Kalisza niniejszym ogłasza, że w dniu 16 lutego 1923 r. o godzinie 11-ej rano odbędzie się w parku miejskim za teatrem („w borku lasku") sprzedaż przez licytację publiczną 18-tu drzew świerkowych, 7 brzózek, 1 osiny, 1-go dębczaka od sumy 81.000 mk.

Drzewo można obejrzeć na miejscu w tymże borku-lasku wskaże dozorca Jeżyk.

Kalisz, dnia 9 lutego 1923 r.

363 MAGISTRAT,

NAPRAWY

Motorów Elektrycznych
Dynamo Maszyn

wykonują 89

K, Gaertig i Sp. T. z o. p. **Poznań.**

Oddział pracowni elektromechanicznych.

Ul. Półwiejska 35. Telefon 3584.

Zginęła karta bezterminowego urlopu 361 wydana przez 37 pułk w Kutnie na imię Antoniego Pawlaka rocz. 1895.

TANIEJ JAK WSZĘDZIE!!
RESZTKI MANUFAKTURY.

Co tydzień świeży transport.

UL. ŁAZIENNA № 13, w mieszkaniu prywatnym.

Redaktor S. BEDWAN. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Spół. z ogr. odp. Druk „Gazety Kaliskiej" Aleja Józefiny 1.